

ОСНОВНІ ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА РОЗВИТОК ПРИВАТНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Розглянуто основні фактори впливу та їх взаємний зв'язок, які впливають на форми і методи регулювання, зміцнення чи поглиблення зовнішнього та внутрішнього середовища, діяльність підприємств, взаємодію підприємства із суб'єктами зовнішнього середовища, а також на створення, роботу і перспективи розвитку приватних підприємств Львівської області. Запропоновано шляхи підвищення ефективності їх діяльності на основі поглиблення спеціалізації.

Постановка проблеми

Дослідження сільськогосподарського виробництва у приватних господарствах свідчать про переваги приватної власності, з метою досягнення кращих показників господарювання на землі, виходячи з обсягів виробництва та реалізації продукції на ринку. Значні соціально-економічні зрушення, які відбулися у приватному секторі, перетворили їх, практично, в основного виробника всієї валової продукції у Львівській області. Основною метою проведених у даній статті досліджень є систематизація факторів впливу на роботу приватних підприємств на Львівщині.

Аналіз останніх досліджень та постановка завдання

Теоретичні, методичні та прикладні аспекти даної проблеми дістали значного розвитку в роботах П. Саблука, П. Гайдуцького, В. Сизоненко, С. Соболя та ін. Проте, цілий ряд актуальних проблем вимагає аналізу та ґрунтовного дослідження. Тому, предметом дослідження у даній праці став аналіз розвитку приватних підприємств.

Об'єкти та методика досліджень

Об'єктом дослідження є процес систематизації факторів впливу на діяльність приватних сільськогосподарських підприємств Львівської області. У процесі дослідження використовувалися такі методи дослідження: абстрактно-логічний (теоретичні узагальнення, критичний аналіз інших авторів, формування висновків); монографічний (дослідження діяльності приватних підприємств, виявлення резервів і визначення шляхів їх подальшого розвитку); графічний (наочне зображення схем взаємозв'язків, динаміки показників); статистико-економічний (вивчення структурно-динамічних тенденцій розвитку приватних господарств).

Результати досліджень

Оскільки у період становлення ринкових відносин багато селян втратили роботу в сільськогосподарських та інших підприємствах, а ті з них, хто зберіг своє робоче місце, одержували мізерну заробітну плату, яка ще й виплачувалася не завжди регулярно, то розширення селянами власного виробництва сільськогосподарської продукції стало для них безальтернативним способом виживання у нинішніх складних умовах.

Швидкі темпи розвитку підприємств, висока їх продуктивність свідчать про те, що господарювання у рівних умовах, які створені у періоді аграрної реформи в кожній з категорій господарств, значно підвищують їх роль для населення як у виробничій, так і соціальній сфері, формують новий тип господаря на селі.

На етапі відсутності у новостворених сільськогосподарських підприємницьких структур необхідних можливостей для швидкого відновлення значною мірою втраченої матеріально-технічної бази, її якісного оновлення і подальшого нарощування приватні господарства продовжуватимуть відігравати важливу роль у забезпеченні продовольчої безпеки країни. Проте, це зумовлюватиметься не тільки недостатніми обсягами виробництва продукції у сільськогосподарських підприємствах і низькою оплатою праці в них, але й труднощами розв'язання проблеми зайнятості сільського населення.

Виробництво сільськогосподарської продукції у приватних господарствах доводить свою доцільність, у них значно вища урожайність сільськогосподарських культур і продуктивність тварин, що зумовлено, насамперед, кращим доглядом за ними. Продукція виявилась конкурентоспроможною на внутрішньому ринку, а її реалізація забезпечує певну вигоду. У цих господарствах немає заборгованості перед державою і кредиторами.

За умов безробіття й зниження життєвого рівня селян дані господарства мають велике значення у самозабезпеченні продуктами харчування і є стабілізуючим чинником трудової зайнятості селян, їх соціального захисту у період становлення ринкових відносин, поки на селі не розвинеться виробнича й обслуговуюча інфраструктура. Основні чинники впливу на роботу приватних підприємств зображено на рис. 1.

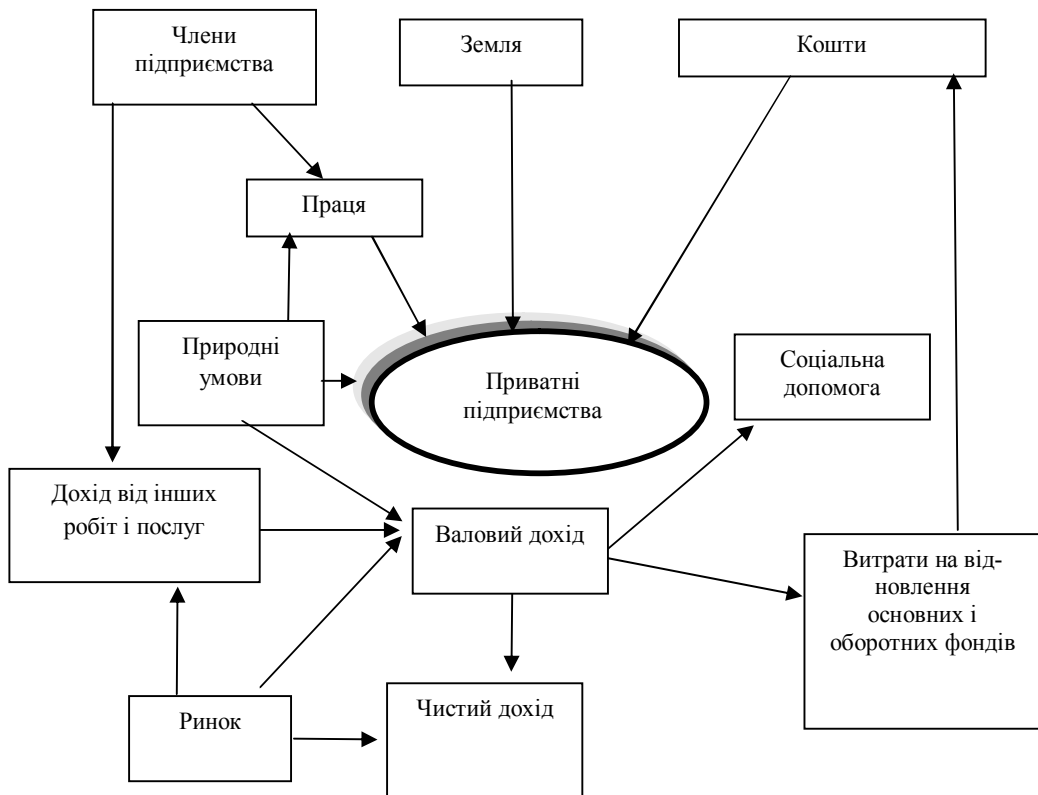

Рис. 1. Основні чинники впливу на діяльність приватних підприємств
Джерело: власні дослідження.

Неможливість використання переваг великого виробництва дрібнобізнесові господарства, певною мірою, можуть компенсувати за рахунок використання таких форм: високої інтенсивності праці, що має вагомe значення для трудомістких видів продукції; ефективнішого використання землі та менших втрат вирощеної продукції; кооперування між собою, інтеграції з великими агроформуваннями і підприємствами третьої сфери АПК; глибокої спеціалізації виробничої діяльності. Важливим чинником поліпшення якості та здешевлення сільськогосподарської продукції є спеціалізація господарств, тобто зосередження ними своїх ресурсних можливостей на виробництві найефективніших за даних умов видів товарної продукції. Спеціалізація доцільна не тільки для тих господарств, які приєднали належні їм земельні частки, але й для інших з них. На спеціалізацію підприємства впливає ряд чинників (рис. 2).

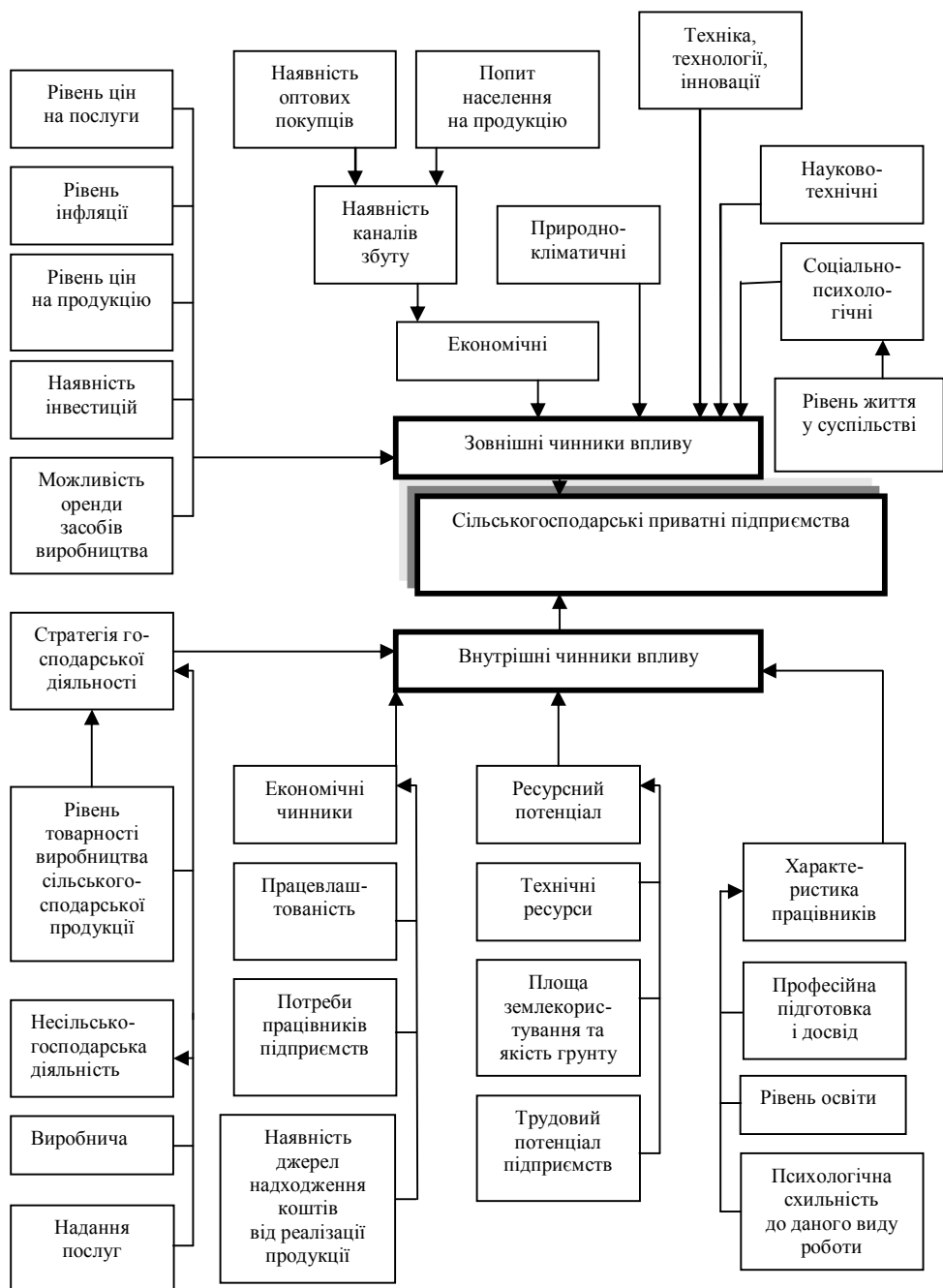

Рис. 2. Чинники впливу, що визначають спеціалізацію приватних підприємств

Джерело: власні дослідження.

З метою подальшого розвитку сільськогосподарських підприємств та підвищення ефективності виробництва у цій формі господарювання необхідно вирішити ряд питань:

- забезпечити земельними ділянками громадян, які працюють у соціальній сфері села і на яких не поширюється паювання земель у сільськогосподарському виробництві;

- виділяти земельні ділянки під житлове будівництво на селі, що забезпечить кожну молоду сім'ю ділянкою для ведення особистого селянського господарства;

- продовжувати надавати земельні ділянки за рахунок земель запасу і резерву та земельних часток (паїв), а також для спільного використання під випасання худоби й сінокосіння;

- організовувати забезпечення приватних підприємств сортовим насінням, садивним матеріалом, племінним молодняком худоби і птиці, кормами, мінеральними добривами, засобами захисту рослин, садово-городнім інвентарем;

- забезпечити ветеринарне обслуговування, підвищення рівня генетичного потенціалу у тваринництві з метою розповсюдження племінних тварин за видами, організувати пункти штучного осіменіння тварин;

- організувати технологічне й технічне забезпечення виконання необхідних сільськогосподарських робіт, транспортне й сервісне обслуговування;

- організувати виробництво надійної у використанні міні-техніки і технологічного обладнання для механізації трудомістких процесів для ведення рослинництва і тваринництва, забезпечити оптимальні ціни на неї;

- визначити необхідні умови кредитування цих господарств;

- сприяти в організації кредитних спілок, обслуговуючих кооперативів для надання послуг із заготівлі, зберігання, переробки та збуту сільськогосподарської продукції, спільного використання технічних і транспортних засобів з метою забезпечення товаровиробників матеріально-технічними ресурсами, збільшення переробки та реалізації виробленої продукції.

Висновки та перспективи подальших досліджень

Приватні підприємства можуть ефективно функціонувати за наявності таких умов: спеціалізуватися на виробництві трудомістких видів продукції, де чинник концентрації не має вирішального значення; об'єднуватися між собою, створювати кооперативи; інтегруватися з фермерськими господарствами, приватними та сільськогосподарськими підприємствами колективних форм організації праці; трансформуватися у фермерські та приватні господарства. При цьому, державі потрібно створити сприятливі умови для нормального функціонування товарних особистих селянських господарств. Перспективним напрямом подальших досліджень є створення мережі агрохімічного, зоотехнічного, ветеринарного й агросервісного обслуговування, консультацій з

різних питань сільськогосподарського виробництва, закупівлі та реалізації продукції на основі кооперування.

Література

1. *Горфинкель В. Я.* Экономика предприятия: учебник для вузов / *В. Я. Горфинкель* и др. // – М.: ЮНИТИ, 2000. – 742 с.1.
 2. Економіка підприємства: навчальний посібник / за ред. *А. В. Шегди* // . – К.: Знання – Прес, 2001. – 335 с.
 3. Економіка підприємства: підручник / за заг. ред. *С. Ф. Покропивного* // . – Вид. 2-е, перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2000. – 528 с.
 4. *Ковалев Д.*, Экономическая безопасность предприятия / *Д. Ковалев, Т. Сухорукова* // Экономика Украины. – 2002. – № 5.– С. 48–52.
 5. *Сухорукова Т.* Проблема экономической безопасности предприятия / *Т. Сухорукова* // Бизнес-информ. –1998. – № 19.– С. 43–46.
 6. *Романова Л. В.* Становлення підприємництва в сільському господарстві / *Л. В. Романова* // . – К.: АЕ, 2007.– 272 с.
 7. *Манів З. О.* Економіка підприємства. Навчальний посібник / *З. О. Манів, І. М. Луцький* // . – Київ «Знання», 2004. – 580 с.
 8. *Мельник Л. Ю.* Розвиток приватних господарств в аграрній сфері економіки. Автореф. дис. канд. екон. наук: 08.07.02 // Дніпропетровський державний аграрний університет.- Дніпропетровськ, 2002. – 20 с.
 9. *Мельник Л. Л.* Сутність і особливості класифікації приватних господарств в аграрній сфері економіки // Економіка АПК. – 2002. – № 7. – С. 69–72.
 10. *Онисько С. М.* Розвиток нових організаційно-правових форм сільськогосподарських підприємств у Карпатському регіоні // Економіка АПК.– 2003. – №11. – С.20–25.
-
-